

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

název ŠVP

„Jen si děti všiměte, co je krásy na světě“

Motto:

„Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité,
je očím neviditelné.“ —

(Antoine de Saint-Exupéry)

ŠVP je vydán a zpracován dle školského zákona č. 561/2004 Sb. v pozdějším znění dalších předpisů

Tento ŠVP byl zpracován na základě týmové práce a dohody všech učitelek a ostatních zaměstnanců MŠ. Zaměstnanci se dohodli na společné filosofii a poslání MŠ.

pro období 1. 9. 2021 – 31. 8. 2026

(na základě evaluace jsou možné úpravy)

ŠVP je závazný dokument pro všechny zaměstnance

Č.j. MSP/0393/2021

Vydala: Sylva Hrbáčová, ředitelka školy

1. Identifikační údaje o škole
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky vzdělávání
 - 3.1 Věcné podmínky
 - 3.2 Životospráva
 - 3.3 Psychosociální podmínky
 - 3.4 Organizace a provoz školy
 - 3.4.1 Organizace denních činností
 - 3.5 Řízení mateřské školy
 - 3.6 Personální podmínky
 - 3.7 Spoluúčast zákonných zástupců
 - 3.8 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných
 - 3.9 Vzdělávání dětí od dvou do tří let
4. Organizace vzdělávání
 - 4.1 Složení tříd
 - 4.2 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství, nebo násilí
 - 4.3 Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství, nebo násilí
5. Charakteristika vzdělávacího programu
 - 5.1 Vzdělávací cíle, záměry, filosofie
 - 5.2 Formy a metody práce
6. Vzdělávací obsah
 - 6.1 Rámcové cíle předškolního vzdělávání
 - 6.2 Klíčové kompetence
 - 6.2.1 Kompetence k učení
 - 6.2.2 Kompetence k řešení problémů
 - 6.2.3 Komunikativní kompetence
 - 6.2.4 Sociální a personální kompetence
 - 6.2.5 Činnostní a občanské kompetence
7. Vzdělávací program
 - 7.1 Předpokládané integrované bloky
 - 7.1.1 Zelené jarní probuzení
 - 7.1.2 Letní radovánky
 - 7.1.3 Barevný podzim
 - 7.1.4 Kouzelná paní zima
 - 7.2 Vzdělávací záměry, předpokládané způsobilosti, vzdělávací nabídka
 - 7.3 Vzdělávací oblasti
 - 7.4 Očekávané výstupy
8. Evaluační systém mateřské školy
 - 8.1 Oblasti evaluace ředitelky
 - 8.2 Oblasti evaluace učitelky

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola Ostrava–Plesná – příspěvková organizace
IČO: 70991081
Adresa školy: Dobroslavická 42/4, 725 27 Ostrava–Plesná
Ředitelka školy: Sylva Hrbáčová
Učitelky: Kateřina Čepková, Mgr. Katarína Pivovarová, Bc. Martina Stoklasová
Chůva: Lenka Rybková
Školnice: Jarmila Petruželová
Vedoucí ŠJ: Vojtěch Prokeš
Telefon pevná linka: 596 935 029
Telefon mobil: 774 928 311
Telefon mobil ŠJ: 724 042 487
Email MŠ: skolkaplesna@seznam.cz
Email ŠJ: sjplesna@seznam.cz
Webové stránky: www.msplesna.cz
Datová schránka zbhwii
Datum vzniku MŠ: 1. ledna 2003
Datum zápisu OR: 26. dubna 2003
Spisová značka: Pr., vložce 310 vedená u Krajského soudu v Ostravě
Název programu: „Jen si děti všimněte, co je krásy na světě“
Zpracovatel ŠVP: Sylva Hrbáčová, ředitelka školy
Zřizovatel: Statutární město Ostrava, Úřad městského obvodu Ostrava-Plesná,
Dobroslavická 83/8, 725 27 Ostrava-Plesná

Platnost dokumentu: 1. 9. 2021 – 31. 8. 2026

ŠVP byl zpracován v souladu s RVP PV a je v souladu s obecně platnými právními předpisy.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Ostrava-Plesná, příspěvková organizace, se nachází v malebném prostředí na okraji města Ostravy. V roce 2011 byla provedena rozsáhlá rekonstrukce budovy i interiéru, kdy byla přistavena další třída a navýšena **kapacita MŠ na 43 dětí**. Součástí rekonstrukce bylo řešení bezbariérového přístupu na požádání zákonných zástupců.

Mateřská škola je dvoutřídní mateřská škola s celodenním provozem a školní jídelnou. Budovu tvoří přízemí a 2 patra. Mateřská škola je v nepřetržitém provozu od 1. 1. 2003.

V 1. poschodí se nachází třída s maximální kapacitou 15 dětí určena především předškolním dětem. Dále je zde školní kuchyň a jídelna.

Ve 2. poschodí se nachází velmi prostorná třída s hernou a ložnicí a ředitelství MŠ.

V přízemí mateřské školy nalezneme šatnu.

V budově se rovněž nachází ordinace pediatra a městská knihovna.

Mateřská škola poskytuje vzdělávání zpravidla dětem od 2,5 - 7 let

Školní vzdělávací program, dále ŠVP, vychází z RVP PV.

ŠVP je zpracován na období 5 let. Průběžně je aktualizován. Každoročně je obnovován a upravován podle aktuálních podmínek.

Počet pedagogických zaměstnanců: 4

Počet nepedagogických zaměstnanců: 2

Chůva: 1

Charakteristika okolí MŠ

- Zahrada mateřské školy je rozlehlá, vybavená pískovištěm, klouzačkou a houpačkou. Součástí zahrady je bylinková zahrádka, ovocná a okrasná zahrada. Pro zimní sportování využíváme hojně kopec. Pro pobyt dětí venku je zahrada bezpečná a splňuje hygienické a bezpečnostní normy.
- Vycházky do okolí
- Dřevěné stoly a lavičky pro svačiny a pedagog. činnost venku

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory a prostorová uspořádání, které jsou využívány a vyhovují pro nejrůznější skupinové a individuální činnosti dětí.
- Dětský nábytek, hygienické zařízení, vybavení pro odpočinek a tělocvičné nářadí

odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům.

- Hračky a učební pomůcky jsou rozmístěny v prostorách tak, aby na ně děti viděl a měly k nim přístup.
- Hračky, učební pomůcky a materiály jsou průběžně obnovovány, doplňovány a odpovídají počtu dětí. Pedagogové je plně využívají ve vzdělávacích činnostech.
- V každé třídě jsou vytvořeny koutky, kde mohou děti nalézt inspiraci k rozvoji své osobnosti. Zároveň umožňují dětem prostor pro skupinovou, samostatnou, individuální a relaxační činnost.
- Práce dětí jsou přístupné k nahlédnutí rodičům. Ti také mohou sledovat rozvoj svého dítěte na požádání u třídní učitelky.

3.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Velkou výhodou je školní jídelna v budově mateřské školy.
- Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů.
- Děti mají dostatek tekutin v průběhu celého dne (PITNÝ REŽIM) na přístupném místě.
- Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly, cca 3hod.
- Děti nejsou nuceny do jídla, jsou ale motivovány, alespoň k ochutnání.
- Učitelé se sami chovají podle zásad zdravé výživy a poskytují dětem přirozený vzor.
- Děti jsou ráno přiváděny do mateřské školy zpravidla do 8.00 hodin, ale i déle, podle možnosti rodiny (většinou po domluvě s učitelkou), nebo také dříve, dle požadavků a upozornění MŠ (výlety, jiné akce).
- Pobyt venku je každodenní, jeho náplň i délka je uzpůsobena počasí (kvalita ovzduší, či jiné přírodní překážky – mráz, náledí, vítr, déšť).
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity spánku a odpočinku jednotlivých dětí.
- Umožňujeme dětem dostatek pohybu ve vnitřních i venkovních prostorách MŠ. Odpolední odpočinek je uzpůsobený potřebě spánku dětí nebo jen klidu na lehátku. Dětem s nižší potřebou spánku je nabízen náhradní klidový program po krátkém odpočinku na lůžku. Dětem v posledním ročníku před nástupem do povinného vzdělávání, či dětem s odkladem školní docházky jsou nabízeny také edukační činnosti s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí.
- Děti mají spoustu možností využít pobyt venku pro různé pohybové, vzdělávací tvořivé a hrací aktivity.
- Veškeré hračky sloužící k pobytu venku jsou dle potřeby a stupně opotřebení včas

vyměňovány za nové a splňují dané normy.

- Sportovní venkovní zařízení je pravidelně kontrolováno bezpečnostním technikem.
- Všechny vnitřní a venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů týkajících se teploty, vlhkosti vzduchu, čistoty prostředí a čistoty ovzduší k pobytu venku, osvětlení, hluchnosti apod.

3.3 Psychosociální podmínky

- Všichni zaměstnanci školy se snaží vytvářet dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Většinou v září a říjnu umožňujeme nově přichozím dětem postupně se adaptovat na nové prostředí individuálním přístupem obou učitelek a chůvy.
- Všichni zaměstnanci respektují potřeby dětí – obecně lidské, vývojové, individuální. Jednají nenásilně, přirozeně, citlivě, navozují situace pohody a klidu. Nejen v režimu adaptace, ale pocelou dobu pobytu dítěte v MŠ.
- Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážená mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný denní režim.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Rovněž podceňování a zesměšňování dětí je nepřijatelné.
- Pedagogové zatěžují děti přiměřeně, v rámci jejich individuálních možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.
- Počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při většině činností, děti však mají i možnost odmítnout činnost. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Mělo by převažovat pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si. Dítě by mělo být alespoň v něčem vždy úspěšné.
- V dětech se snažíme rozvíjet vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.
- Pedagogové sledují vztahy dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují (prevence šikany).

3.4 Organizace a provoz školy

Naše mateřská škola má celkem 2 třídy. Děti rozděleny podle věku z důvodů prostorových podmínek a vybavení tříd.

Celková kapacita je 43 dětí podle hygieny a dle prostoru.

Režim dne je z organizačních důvodů stanoven pro jednotlivé třídy a je pružně

přizpůsoben aktuálními potřebám dětí. Spojování tříd se děje pouze z nutnosti zajištění provozu. Vzhledem k organizaci a aktivitám vedenými pedagogickými pracovníky není spojování pro děti traumatem.

Děti do jednotlivých tříd docházejí do 8,00 hod. – dolní třída a do 8,15 – horní třída. Pokud rodič přivádí dítě později, je důležité toto oznámit pedagogickým pracovníkům, z důvodu podávání ranní svačiny. Povinností zákonných zástupců a ostatních zplnomocněných osob je dovést dítě do třídy osobně, předat je pedagogickému pracovníkovi školy. U všech dětí je vhodný ranní filtr. To znamená, že rodič sdělí veškeré informace o dítěti pedagogickému pracovníkovi.

Spontánní činnosti se prolínají ve vyváženém poměru s činnostmi didakticky zaměřenými a se zřetelem na osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání.

Významnou roli v procesu učení sehrává *spontánní sociální učení*, založené na principu přirozené nápodoby.

Didakticky zacílené činnosti jsou využívány k naplňování cílů RVP PV, ŠVP, TVP.

Pohybové aktivity:

- Zdravotně zaměřené cvičení (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační)
- Pohybové hry
- Pohybové chvílky, hudebně pohybové činnosti a prvky jógy
- Didakticky cílené pohybové činnosti
- Dostatečné zařazování pohybu při spontánních hrách, pobytu venku

Pobyt venku: denně dle počasí (teplot, inverze).

V příznivých klimatických podmínkách se výuka a činnosti přesouvají co nejvíce ven.

Pro pobyt venku se využívají prostory:

- Školní zahrada
- Vycházky do okolí
- Les v blízkosti školy

Údržba zahrady: dle potřeby sekání trávy, přikrývání pískoviště, zametání listí a sběr kaštanů ze stromu jírovec maďal, který se nachází přímo v prostoru školní zahrady.

Způsob využití pobytu venku: spontánní i didakticky zacílené činnosti se zaměřením na získávání povědomí o okolním světě, přírodě, pro pohybové aktivity. Prožitkové učení.

Odpočinek, spánek:

Vychází z individuálních potřeb dítěte. Odpolední klid trvá zhruba od 12,00 hod – 14,15 hod. Děti poobědě odpočívají při čtení pohádek, příběhů. Poté děti s nižší potřebou spánku postupně vstávají a jsou jim nabídnuty klidové činnosti tak, ať neruší děti, které spí. Mohou

jimi být zájmové činnosti, klidné hry, edukační činnosti, individuální činnosti). Lehátka denně připravuje a uklízí provozní pracovnice školy. Děti se aktivně na chystání i úklidu lůžkovin podílejí.

Stravování:

Je připravováno v zařízení školní jídelny mateřské školy

Svačiny se podávají v době od 8,30 – 9,00. Odpoledne od 14,15 – 14,30 hodin.

- Dětem je připraveno dostatek nápojů a potravin, dle svých schopností si děti samy prostírají samy se obsluhují, po svačině odnáší nádobí na místo k tomu určené.
- Obědy se vydávají od 11,30 – 12,00. Polévku dětem nalévá učitelka, popř. si starší děti připraví samostatně. Hlavní jídlo dětem vydává pan kuchař. Dítě má právo si žádat množství. Děti jsou k jídlu motivovány, nikoliv nuceny. Při obědě děti využívají dle svých schopností příbory. Po obědě si děti uklidí nádobí na místo k tomuto určené. Všichni zaměstnanci vedou děti k samostatnosti, malým dětem pomáhá učitelka dle potřeby.

Při onemocnění dítěte je možno odnést oběd 1. den nemoci dítěte v jídlonosiči a to podle stanovených pravidel.

- **Pitný režim:**

Děti mají připraveny celý den ve třídách tekutiny v zásobníku s dávkovačem a své hrnečky, které po použití položí na tácek k tomuto určený. Zásobníky jsou průběžně doplňovány. Všechny děti se obsluhují samy.

- **Otužování:**

- Pravidelné větrání tříd a šatny
- Školnice sleduje vytápění tříd a reguluje topení.
- Dostatečný pobyt venku
- Kontrola vhodného oblečení dětí v MŠ i mimo MŠ.

3.4.1 Organizace denních činností

6,30 – 7,30

- Scházení všech dětí v horní třídě (Srdíčka).
- V 7,30 si paní učitelka z dolní třídy přebírá své děti a odchází na svou třídu (Hvězdičky).
- Spontánní hry a činnosti dětí.

7.30 – 9.30

- Spontánní, hravé, tvořivé, estetické, hudební a individuální hry a činnosti dětí.
- Pohybové chvílky a pohybové aktivity, relaxační chvílky.

- Komunitní kruh, řízené činnosti a realizace plánovaných integrovaných činností.
- Realizace nápadů dětí.
- Individuální plánované činnosti.
- Dopolnední svačina.

9,30 – 11,30

- Příprava na pobyt venku.
- Pobyt venku: hry, sportovní a rekreační činnosti, vycházky, individuální a zájmová činnost, skupinové činnosti.
- Příprava na oběd.
- Hygiena.

11,30 – 12,00

- Oběd, hygiena.

12, 00 – 14,15

- Literární, relaxační, hudební, opakovací chvílka, odpočinek.
- Spánek (dle individuálních potřeb dětí).
- Klidné individuální činnosti.

14,15 – 16,00

- Odpolední svačina.
- Hygiena, tělovýchovná chvílka,
- Hravé, tvořivé a spontánní činnosti.
- Individuálně plánované činnosti.
- Pohybové činnosti, pobyt venku.
- V 15,30 učitelka dolní třídy (Hvězdičky) převádí děti do horní třídy (Srdíčka)
- Rozcházení dětí.

3.5 Řízení mateřské školy

Proces vedení je zaměřen na změny a pohyb v organizaci, vizi a hodnoty, strategické záležitosti, orientaci na výsledky, cíle a lidi. Jde o dosažení společné vize, či se k ní přiblížit. Proces řízení se váže ke zvládnutí každodenních nároků a operativě školního chodu. Řízení se především týká plánování, koordinace a organizování, kontroly a také evaluace.

- Povinnosti i pravomoc pracovníků školy jsou jasně vymezené a respektované.
- Všem pracovníkům MŠ jsou jasně vymezeny povinnosti, pravomoci a úkoly podle katalogu prací v pracovních náplních.
- Ředitelka se snaží vytvářet na pracovišti pohodové prostředí s dobrou náladou.
- Zapojuje pedagogické pracovnice do řízení mateřské školy, přenáší na ně pravomoc,

zajímá se o jejich názor.

- Vyzývá pedagogické pracovnice ke spoluúčasti na tvorbě školního programu, popřípadě řešení některých otázek.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, vzájemně si pomáhá, neprodleně a flexibilně řeší vzniklé překážky v práci (zastupování apod.).
- Podpora pro týmovou práci pedagogů a ostatních zaměstnanců školy je prioritou řízení.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy se opírá o předchozí analýzu situací, využívá zpětné vazby, probíhá ve spolupráci se zákonnými zástupci.
- Zaměstnanci zachovávají mlčenlivost v interních záležitostech školy. Snaží se o zvýšení prestiže a popularity školy nejen svou profesionalitou a odborností, ale zejména lidskostí, empatií a vstřícným přístupem v otázkách předškolního vzdělávání dětí.
- Zaměstnanci se snaží o vytvoření pozitivního klimatu školy.
- Je podporován zájem pedagogů o další odborný růst, který je jim dle finančních možností školy a plánu DVVP umožňován.
- Kontrolní činnost probíhá na úrovni reflexe, hodnocení, evaluace, hospitace.
- Kontrolní a evaluační činnosti jsou smysluplné a užitečné pro vyvozování závěrů k další práci a zahrnuje všechny stránky chodu mateřské školy.
- Jednání, chování a práce pedagogů je prezentována profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

3.5.1 Spolupráce mateřské školy s dalšími subjekty

- Se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy.
- S nejbližší základní školou.
- S místní knihovnou.
- Se spolkem hasičů.
- Se speciálním pedagogickým centrem v Ostravě.
- S odborníky poskytujícími pomoc nebo napomáhajícími prevenci řešení problémových situací.

3.6 Personální podmínky

Pracovníci, kteří pracují v MŠ jako pedagogové:

- Mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost.
- Všichni pedagogové mají o svůj odborný růst zájem a dále se vzdělávají.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým fungující na základě společně vytvořených pravidel, vzájemné tolerance a profesionality.
- Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče.

3.7 Spoluúčast zákonných zástupců

- Zákonné zástupce chápeme jako své nejdůležitější partnery a na vztazích s nimi nám velice záleží. Snažíme se o vstřícnou komunikaci s nimi.
- Zákonní zástupci jsou o dění ve škole pravidelně informováni na nástěnkách, webových stránkách, v aplikaci Twigsee, ústně paními učitelkami na třídách a na třídních schůzkách.
- Mají možnost se účastnit různých akcí a programů MŠ, podílet se na dění v MŠ, mohou se zapojovat do her svých dětí.
- Pedagogové pravidelně informují zákonné zástupce o jejich dítěti, o jeho individuálních pokrocích, domlouvají se s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání – denně při příchodu a odchodu dětí ve třídách, s ředitelkou po domluvě a na třídních schůzkách.
- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná otevřenost, důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu, pomáhá zákonným zástupcům v péči o jejich dítě a umožňuje jim vyjádřit se k veškeré činnosti, úrovni a kvalitě práce MŠ.
- Mateřská škola umožňuje rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Pedagogové jsou schopni v případě zájmu nabídnout vhodnou literaturu.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.
- Pedagogičtí pracovníci nabízí zákonným zástupcům poradenství před vstupem dětí do základního vzdělávání formou individuálních pohovorů.

3.8 Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí (např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.)
- Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění pozdějších předpisů a novel. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- Uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání.
- Realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí (§ 16 odst. 2 školského zákona).
- Umožnit samostatnost dítěti dle jeho schopností a možností.
- Spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.
- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.
- Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.
- Úzká spolupráce s odborníky SPC, PPP a zákonnými zástupci dětí.
- Zpracování dokumentace dětí – třídní učitelka.

Vzdělávání nadaných dětí a příprava pro vstup do 1. třídy:

- V čase pro individuální činnosti dětí pedagogové promyšleně připravují nabídku k rozvoji potřeb a talentu dětí v motivačních koutcích – čtenářský, mladí ochránci přírody, polytechnické dovednosti, výtvarný, pracovní výchovy aj.
- Pedagogové vedou v třídní dokumentaci individuální plány pro vzdělávání předškolních dětí s odloženou školní docházkou.
- Vzdělávací řízené činnosti probíhají ve skupinových činnostech pro mladší a starší děti.

3.9 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Dle možností pracuje pro tyto děti v naší organizaci chůva.

4. Organizace vzdělávání

- Je stanovena Organizačním řádem MŠ
- Organizační strukturou MŠ

- Roční plán (dále RP) MŠ
- Organizací provozu MŠ – rozpis – délka provozu a služeb MŠ jmenovité ustanovení učitelk na třídách
- Školním řádem MŠ
- Pracovním řádem zaměstnanců MŠ
- Směrnicemi MŠ – samostatné dokumenty

Podmínky přijímání dětí do Mateřské školy

Děti jsou do naší MŠ přijímány na základě správního řízení v souladu s § 165 odst. 2, písm. b) zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon), vyhlášky č. 14/2005 Sb. o počtech dětí na třídách v pozdějším znění předpisu a na základě kritérií vyhlášených ředitelkou školy Ostrava-Plesná, podle kterých bude postupovat při rozhodování o přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole pro daný školní rok v případech, kdy počet žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání v daném roce překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu. Rozhodnutí o přijetí (nepřijetí) dítěte do mateřské školy musí obsahovat všechny náležitosti dle zákona č.500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Zákonní zástupci budou prokazatelně s kritérii na daný školní rok vždy včas seznámeni a mohou se v daném termínu k přijetí či nepřijetí dítěte vyjádřit.

Průběh přijímání dětí do MŠ

- vyhlášením zápisu do MŠ na další šk. rok, nebo pokud dovolují volná místa i v průběhu roku
- stanovení kritérií zápisu do MŠ – daného školního roku
- doručením Přihlášky dítěte do MŠ – zákonnými zástupci
- vyrozuměním o přijetí po zápise dle stanovených podmínek zápisu
- vydáním Rozhodnutí o výsledcích přijímacího řízení – zařazení dítěte do MŠ – ředitelkou MŠ
- předáním Rozhodnutí o nepřijetí dítěte k PV zákonným zástupcům

Dle školského zákona se s účinností od 1. 9. 2016 předškolní vzdělávání organizuje *pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let*. Tato věta se s účinností od 1. 9. 2020 mění takto: *Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let*.

S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, **povinné**.

Dle vyhlášky č. 14/2005 Sb., § 1c, odst. 1,2 ve znění pozdějších předpisů určuje ředitel školy rozsah povinného předškolního vzdělávání od **8,30hod. – 12,30hod.**

- Do MŠ jsou zpravidla přijímány děti na doporučení lékaře a při splnění podmínky §258/2005 o očkování dítěte jsou zařazeny do MŠ.
- O podmínkách zápisu jsou rodiče informováni při zápise dítěte a ve Školním řádu MŠ, na webových stránkách školy.
- Děti jsou zařazováni do tříd MŠ Ostrava-Plesná /2 třídy/ a to dle věkově blízkých ročníků.

- Všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je zabezpečena nezbytná pedagogická podpora.
- Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Podpurná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- Pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování Plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP).
- Pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně je ŠVP rovněž podkladem pro tvorbu Individuálního vzdělávacího programu (dále jen IVP).
- PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení Školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ).

Individuální vzdělávání §34b školského zákona: oznámí zákonný zástupce v době zápisu, nejpozději do konce května. Uskutečňuje se následně bez docházky do mateřské školy. Povinností zákonného zástupce je zajistit účast dítěte u ověření úrovněosvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech dle RVP PV a desatera předškoláka (nejedná se o zkoušku). Rodič může přinést i práce svého dítěte a obdrží pouze doporučení pro další postup při vzdělávání svého dítěte. Ověření bude probíhat druhý týden v listopadu a rodič bude vyrozuměn.

4.1. Složení tříd

- **Dolní třída Hvězdičky** – děti zpravidla od 5 - 7 let, 2 učitelky
- **Horní třída Srdíčka** – děti zpravidla od 2,5 - 5 let, 2 učitelky, 1 chůva

Obsah vzdělání

- TVP pro třídy – rozpracován do měsíčních a týdenních bloků a projektů ve shodě s ŠVP.
- Ve vztahu mezi integrovanými bloky a vzdělávacími oblastmi z RVP PV platí, že bloky jsou tvořeny tak, aby „zasahovaly“ (integrovaly) všechny vzdělávací oblasti (s tím, že některá oblast může převažovat, jiné se může blok dotýkat jen velmi okrajově); tyto bloky jsou tedy vzhledem ke vzdělávacím oblastem RVP PV *průřezové*.
- Integrované bloky se vztahují k určitému tématu, vycházejí z praktických životních problémů a situací nebo jsou zaměřeny k určitým činnostem, k praktickým aktivitám apod. Mohou tak mít podobu *tematických celků, projektů či programů*.
- Integrované bloky svým obsahem *vzájemně navazují, doplňují se, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého a dítě je vidí v přirozených logických vztazích a životních souvislostech, a tak jsou výsledky vzdělávání ještě účinnější.*

Metody a formy práce

frontální, skupinová práce, prožitkové učení, kooperativní učení, individualizace, spontánní sociální učení – princip přirozené nápodoby, hra, didakticky zacílená činnost, která je učitelem přímo, nebo nepřímo motivována.

Organizace provozu

- Délka provozu MŠ Ostrava-Plesná: **6,30 – 16,00 hod.**
- Scházení a rozcházení dětí – efektivní nástupy učitelek, **co největší překrytí v době řízených činností a při pobytu venku** – provozní doba – vytíženost
- Pracovní doby, pracovní náplně práce, kompetence zaměstnanců
- Komunikační a kontrolní systém
- Optimalizovat délku pobytu dítěte v MŠ s potřebami rodiny
- Zajistit plynulý chod školy a pružně reagovat na změny
- Orientační režim dne maximálně sladit s potřebami dětí dle věkových zvláštností - hra, vyváženost, biorytmus, pevné režimové momenty – doba jídla.

4.2 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně-patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství, nebo násilí

Péče o zdraví a bezpečnost dětí při vzdělávání

Mateřská škola vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy je pedagogický pracovník převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je učitelka MŠ předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Předat dítě pověřené osobě lze jen na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte.

K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území mateřské školy stanoví ředitelka mateřské školy počet učitelek tak, aby na 1 učitelku připadlo nejvýše:

- 20 dětí z běžných tříd
 - 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením. Výjimečně může ředitel mateřské školy zvýšit počty dětí uvedené
 - v odstavci 2 písm. a), nejvýše však o 8 dětí, nebo
 - v odstavci 2 písm. b), nejvýše však o 11 dětí.
-
- Při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy – provozní pracovnice poučené o dodržování bezpečnosti při činnostech a dohledu nad dětmi.
 - Při zajišťování zotavovacích pobytů, popřípadě výletů pro děti určí ředitel mateřské

školy počet učitelek tak, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví.

- Při vzdělávání dětí dodržují učitelky pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které pro tuto oblast stanoví platná školská a pracovněprávní legislativa.
- Zejména vzhledem k ochraně zdraví ostatních dětí může pedagogický pracovník, pokud má při přebírání dítěte od zákonného zástupce nebo jim pověřené osoby podezření, že dítě není zdravé, požádat zákonného zástupce o **doložení zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání formou předložení potvrzení od ošetřujícího lékaře.**
- Také při nástupu dítěte po jeho onemocnění si může vyžádat pedagogický pracovník od zákonného zástupce dítěte písemné potvrzení od ošetřujícího lékaře, že dítě je zdravé a může být v kolektivu ostatních dětí v případě zjevného nedolčení dítěte.
- Rodiče mohou děti do mateřské školy vodit pouze tehdy, pokud jsou **zcela zdravé a nemají žádné příznaky nemoci či infekce.** Trvalý kašel, průjem, zvracení, přetrvávající rýma, červené spojivky očí a podobné příznaky jsou příznaky nemoci, i když děti nemají teplotu! Škola není na izolaci nemocného dítěte od kolektivu zařízena ani stavebně ani personálně, a proto v případě zjištění příznaku nemoci u dítěte okamžitě informujeme rodiče a **požadujeme jeho vyzvednutí ze skupiny dětí.**
- Pedikulóza (dětské vši) – jedná se o infekční onemocnění. Zákonný zástupce je povinen nahlásit MŠ výskyt vši u dítěte a zajisti patřičné ošetření. Dítě bez odstranění vši nemůže být přijato ke vzdělávání a pobytu v MŠ - § 22 odst. 3, písmeno b) Školského zákona.
- Rodiče mají **povinnost oznámit učitelce ve třídě jakékoliv skutečnosti**, které se týkají zdravotního stavu dítěte a které se udály i mimo MŠ (alergie, mdloby, nevolnost, úraz...) a podat zprávu v případě výskytu přenosné infekční nemoci v rodině (neštovice, žloutenka, mononukleóza, virový zápal plic apod.) či informaci o výskytu vši u dětí.
- Léky a léčebné prostředky (**kapky, masti, léky**) ve škole **nepodáváme**, s výjimkou nařízení lékaře a podepsanou dohodou se zákonným zástupcem dítěte, s přesným dávkováním a názvem léku.
- Zejména při dále uvedených specifických činnostech, které vyžadují zvýšený dohled na bezpečnost dětí, dodržují pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci následující zásady, podrobněji popsané v dalších směrnících školy, zejména směrnici k výletům, školám v přírodě a BOZP, hromadná přeprava, pravidla pohybu po budově MŠ, zajištění nadstandardních aktivit MŠ aj.
- Při přesunech dětí při pobytu mimo území mateřské školy po pozemních komunikacích se pedagogický dozor řídí pravidly silničního provozu, zejména:
 - kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, chodí se co nejbližší při levém okraji vozovky. Chodci směřjí jít po krajnici nebo při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe. Při snížené viditelnosti, zvýšeném provozu na pozemních

komunikacích nebo v nebezpečných a nepřehledných úsecích směji jít chodci pouze za sebou. Děti mají reflexní vesty a učitelka terčik.

- **Pobyt dětí v přírodě**

- využívají se pouze známá bezpečná místa, pedagogičtí pracovníci dbají, aby děti neopustily vymezené prostranství
- pedagogičtí pracovníci před pobytem dětí zkontrolují prostor a odstraní všechny nebezpečné věci a překážky (sklo, hřebíky, plechovky, ostré velké kameny apod.)

- **Sportovní činnosti a pohybové aktivity**

- před cvičením dětí a dalšími pohybovými aktivitami, které probíhají ve třídách, popřípadě v jiných vyčleněných prostorách v objektu budovy mateřské školy nebo probíhají na venkovních prostorách areálu mateřské školy, kontrolují pedagogičtí pracovníci školy, zda prostory jsou k těmto aktivitám dostatečně připraveny, odstraňují všechny překážky, které by mohly vést ke zranění dítěte a při použití tělocvičného načiní a náradí kontrolují jeho funkčnost a bezpečnost
- pedagogičtí pracovníci dále dbají, aby cvičení a pohybové aktivity byly přiměřené věku dětí a podle toho přizpůsobují intenzitu a obtížnost těchto aktivit individuálním schopnostem jednotlivých dětí

- **Pracovní a výtvarné činnosti**

- při aktivitách rozvíjejících zručnost a výtvarné citění dětí, při kterých je nezbytné použít nástroje, jako jsou nůžky, nože, kladívka apod., vykonávají děti práci s těmito nástroji za zvýšené opatrnosti a výhradně pod dohledem pedagogického pracovníka školy, nástroje jsou zvlášť upravené (nůžky nesmí mít ostré hroty apod.)

- **Zákonní zástupci nesou zodpovědnost za své dítě i po dobu, kdy je ve škole:**

- odpovídají za to, co mají děti v šatních skříňkách, učitelky nejsou povinny kontrolovat obsah skříňek, zda neobsahují nebezpečné věci (ostré předměty, léky apod.)
- rodiče plně odpovídají za oblečení a obutí svých dětí a za věci (šperky, knížky, hračky, potraviny), které si dítě bere s sebou do školy (mohou např. zapříčinit úraz dítěte).

- Škola je po celou dobu svého provozu uzamčena, rodiče si sami zazvoní na třídu venkovním zvonkem, kdy mu otevře učitelka nebo jiný zaměstnanec MŠ. **Je nepřístupné otevírat hlavní dveře MŠ jinému dítěti, dospělému, a to ani na požádání dítěte nebo dospělého.**

- **Evidence školního úrazu:**

- Školním úrazem je úraz, který se stal dítěti při výchově a vzdělávání a při činnostech, které s nimi přímo souvisejí. Výchovnou a vzdělávací činností je účast dětí při výchovné a vzdělávací práci školy, ve škole od vstupu dětí do prostor školy až do odchodu z nich, a každá činnost vyplývající z přímé souvislosti s tím. Školním úrazem je rovněž úraz, který se stal dětem při akcích konaných mimo školu, organizovaných školou a uskutečňovaných za dozoru pověřené odpovědné osoby. Jedná se zejména o úrazy dětí na vycházkách, výletech, zájezdech, exkurzích. Školním úrazem není úraz, který se dětem stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo areál školy při akcích konaných mimo školu.
- Vyhotovení záznamu o úraze se řídí vyhl. č.64/2005 Sb. v pozdějším znění – vyhláška č.57 ze dne 12. 2. 2010 (evidence úrazů).
- S účinností k 1. 4. 2016 je možné zadávat formuláře týkající se úrazů pouze v systému InspIS DATA.
- V ostatních otázkách BOZP se škola řídí svojí směrnicí k BOZP, která je součástí školního řádu a metodicky vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22. 12. 2005, čj. 37014/2005-25.

4.3 Ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Důležitým prvkem ochrany před sociálně patologickými jevy je i výchovně vzdělávací působení na děti již předškolního věku zaměřené na zdravý způsob života. V rámci školního vzdělávacího programu jsou proto děti nenásilnou formou a přiměřeně k jejich věku a schopnostem pochopit a porozumět dané problematice seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti (počítače, televize, video) vandalismu, a jiných forem násilného chování a jsou jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádí učitelky mateřské školy monitoring vztahů mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích, a to ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně za pomoci školských poradenských zařízení.

Důležitým prvkem prevence v této oblasti je i vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a učitelkami a mezi učitelkami a zákonnými zástupci dětí.

- Odpovědnost pedagogů za bezpečnost dětí po celou dobu pobytu dětí v MŠ od převzetí dětí do vyzvednutí rodiči nebo jimi pověřenými zmocněnci.
- Mimo území školy učitelka zodpovídá za max. 20 dětí.

- Učitelky se v době pobytu překrývají a v případě potřeby děti rozdělí tak, aby byla zajištěna jejich bezpečnost.
- Systém bezpečnosti na ŠZ a vymezení zodpovědnosti učitelek.
- Při nebezpečných činnostech určí ředitelka takový počet dospělých, aby zajistila bezpečnost (sezónní činnosti – výlet, plavání, lyžování apod.).
- Zmocnění o předání dítěte jiné osobě, než rodičům musí být písemné.
- Učitelky sledují asociální chování mezi dětmi – šikanu a jsou povinny ji řešit.
- Prevenci provádí v programech se záměry oblasti soc. patologických jevů.
- Děti jsou pojištěny.
- Pravidelně se provádí revize TV a ŠZ, kontrolu hraček a pomůcek zajišťuje učitelka třídy, školnice.
- Učitelky jsou povinny nosit na vycházky terčík (děti reflexní vesty) a přecházet na přechodech pro chodce.
- Pravidelně poučovat děti o bezpečnosti chování a prokazatelně ji evidovat – třídní knihy.
- Všechny zdravotní změny si sdělovat i při střídání služby, evidovat a vyrozumět rodiče.
- Ostatní pokyny dle samostatných pokynů, směrnic BOZP PO.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Kam směřujeme: Vize školy

Naším hlavním cílem je šťastné a spokojené dítě. To pro nás znamená spolupodílet se na výchově a vzdělávání zdravého, vyrovnaného člověka, který si váží nejen sám sebe, ale i druhých lidí.

„Uvědomí-li si člověk svou jedinečnost na tomto světě, pochopí ji jako odpovědnost k vnějšímu prostředí, živým organizmům, ostatním lidem i vůči sobě samému“.

Chceme

- přispět ke zdravému životnímu stylu dítěte
- dosáhnout harmonického rozvoje pohybových dovedností dětí
- dodržovat správnou životosprávu
- vytvořit co nejpodnětnější prostředí
- klást důraz na individualitu dítěte, jeho prožívání, možnosti a potřeby, sebedůvěru, sebejistotu

a) Integrovaní principy podpory zdraví:

Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

- vyhledávat u dětí skryté potřeby a uspokojovat je
- učit děti popsat, pojmenovat a chápat své potřeby

- respektovat různou potřebu individuálního přístupu
- dbát na vytváření podmínek pro uspokojování individuálních potřeb zaměstnanců MŠ

Rozvíjení komunikace a spolupráce

- upevňovat používání pozitivní formy komunikace jak verbální, neverbální i činem (nepřípustné je ironizování, hodnocení a skrytá manipulace – totéž je samozřejmostí v komunikaci mezi dospělými)
- dodržovat zásady naslouchání
- projevit účast otázkami
- být empatický
- užívat prostředky vedoucí k vědomé spolupráci
- udržovat bezpečné prostředí a dohodnutá pravidla
- dítě přijímat bezpodmínečně ze strany učitelky i dětí
- vidět svět očima druhých
- dávat prostor k vyjádření vlastního názoru
- realizovat komunitní kruh s jeho pravidly

b) Zásady podpory zdraví:

Učitelka podporující zdraví

- oživovat komunikační dovednosti vzájemnou interakcí
- vzájemná hospitace pedagogických zaměstnanců
- ztotožnění se s programem jako podmínkou práce v MŠ
- uvědomovat si, že učitelka ovlivňuje okolí nejen vzděláváním, ale svou osobností celkově (humor, nadhled, sebereflexe, radost ze života, pozitivní přístup, vyrovnanost, zdravé sebevědomí, vstřícnost a velkorysost), pozitivní motivace a vedení dětí ke zdravému stravování
- přizpůsobovat výchovně-vzdělávací proces aktuální situaci, netrvat za každou cenu na dosažení vytyčeného cíle

Rytmický řád života a dne

- stanovit smysluplná a dětem srozumitelná pravidla
- dbát na klidné a plynulé přesuny do tříd
- dodržovat dostatečnou délku pobytu dětí venku

Tělesná pohoda a volný pohyb

- vést rodiče k úměrnému oblékání dětí (děti učíme hlídat si svou termoregulaci)
- neustále zvyšovat bezpečnost dětí – především na školní zahradě

Zdravá výživa

- zařazovat nové potraviny, zapojit personál ŠJ do života MŠ
- udržovat zvýšený příjem čerstvého ovoce a zeleniny a nabízet širokou nabídku nápojů
- děti samy si volí množství jídla

Spontánní hra

- volný přístup k hračkám, které musí být v jejich dosahu a dohledu
- měníme-li prostředí a podmínky hry, činíme tak jen za spoluúčasti dětí
- dávat dost času k dokončení hry, k pokračování ve hře, dbát na uchování výtvarů hry, neuklízet bez souhlasu dítěte
- nevstupovat dítěti do hry, s dostatečným předstihem upozorňovat dítě, že bude potřeba hru ukončit či přerušit
- umožnit zapojení rodičů do hry, pokud si to přejí
- respektovat, že dítě má právo hru odmítnout, a umožnit dítěti hrát si samo

Podnětné věcné prostředí

- průběžně zútlňovat prostředí třídy
- hlídat přetápění místnosti
- nepřijímat zjevně nemocné děti
- obohacovat a modernizovat prostředí školní zahrady

Bezpečné sociální prostředí

- neslibujeme odměnu za správné chování
- vyvarujeme se všeobecných pochval

Participativní a týmové řízení

- zaměřit se na dodržování zásad vyzrálé komunikace
- podporovat zaměstnance ve všech aktivitách spojených s rozvojem školy
- vedení školy bude hledat a prosazovat nová řešení nastolených problémů

Partnerské vztahy s rodiči

- třídní schůzky v jednotlivých třídách
- nabízet rodičům zapůjčení odborné literatury a kontakty na odborníky
- využívat vstřícných nabídek rodičů na pomoc (zahradu, pomoc při výletech, papíry, hračky, vybavení MŠ a výtvarné potřeby)
- písemně oceňovat pomoc rodičů v šatnách, na webu mš

Spolupráce mateřské školy a základní školy

- seznamovat se s programy ZŠ v okolí
- účastnit se akcí dětí ze ZŠ
- poskytnout ZŠ informace o naší MŠ

Začlenění mateřské školy do života obce

- prezentovat naši školu akcemi v obci, budovat nové tradice,
- nabídka neformální návštěvy s možností zapojení se do výchovně-vzdělávacího procesu

Hlavním a prvořadým úkolem předškolního vzdělávání je doplnit rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Mateřská škola smysluplně obohacuje denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytuje dítěti odbornou péči. Usiluje o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání.

Naším úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

Mateřská škola do svého edukačního programu zařazuje základy motorických a grafomotorických dovedností, Hejného metodu matematiky, metodu Menzu NTC.

Pořádáme plavecké kurzy a lyžařské kurzy. Zaměřujeme se na environmentální vzdělávání a prevenci rizikového chování u dětí.

5.1 Vzdělávací cíle, záměry, filosofie

- hlavní cíle RVP PV v oblastech učení, příležitostí, hodnot, samostatnosti naplnit a dovést každé dítě co nejlíže k výstupním klíčovým kompetencím
- zajistit soulad a propojenost cílů na všech úrovních (MŠ, ŠVP, TVP a oblastí vzdělávání tak, aby se naplnil smysl předškolního vzdělávání
- vytvořit podmínky pro dívky a chlapce – uvědomění genderové identity a umožňující naplnění předškolního vzdělávání – vybavenost MŠ (dle složení tříd MŠ – pro chlapce a dívky) a organizace MŠ.
- každodenním celistvým působením na dítě připravovat na další úsek života vstup do ZŠ a na život jako celek, položit základy celoživotnímu vzdělávání
- ke každému dítěti přistupovat s láskou, citem a pochopením a důvěrou v jeho schopnosti
- programem a činnostmi dítě motivovat k aktivnímu a tvořivému přístupu k životu s uvědoměním si své vlastní hodnoty i hodnot ovlivňujících spokojený život
- udělat vše pro trvalou vzpomínku na období v MŠ i na p. učitelky
- získat si důvěru v naši práci u rodičů dětí

Obsah vzdělávání:

- Obsah vzdělávání vychází z RVP PV, MŠMT, ŠVP a TVP, a ze současných trendů a cílů předškolní výchovy a vzdělávání.
- Vzdělávací nabídka zahrnuje integrované bloky – rozpracované do tříd MŠ (TVP) - vedoucí k získávání výstupních klíčových kompetencí.
- Okruhy činností jsou praktické i intelektové, doplněny projekty a programy.
- Plánování činností z pohledu vývojového, vzdělávacího, osobnostního /intelligence, temperament, nadání, jedinečnost/.

Priority vzdělávání

- Individualizace vzdělávacího procesu – činnostmi a volba stylu učení, nabídky příležitostí dle typu inteligence, zájmu a schopností dítěte – centra hry a činností skup. práce k dosažení daných kompetencí.
- Integrovaná činnost – celistvé, prožitkové učení, prolínání oblastí.
- Respektování přirozeného vývoje a života dítěte - vývojové etapy – skupiny dětí ve třídě propojenosti a prolínání stanovených pěti oblastí i podmínek / RVP PV– ŠVP-TVP/
- Dvést dítě k předpokládaným kompetencím na konci docházky do MŠ a k plynulému přechodu do ZŠ

Je rozpracováno konkrétně na daný školní rok:

- Témata, integrované bloky, TVP - dílčí cíle, výstupy, kompetence.
- Situace MŠ – roční období, tradice a svátky, akce s rodiči, partnery MŠ, veřejností.

Prostředky a realizace:

- model výchovy – osobnostně orientovaný
- vytvoření prostředí pohody – tělesné, psychické a sociální vztahy a potřeby
- hygiena, estetika, bezpečnost a klima prostředí
- hra a činnosti, zájmové aktivity
- motivace, nové formy a způsoby práce – prožitkové učení, dramatika pokusy a experimenty, smyslové vnímání
- hromadná práce s důrazem na individualizaci, práce ve skupinkách a individuální přístup
- diagnostika dítěte – Systém diagnostiky
- speciální pedagog. přístup – v případě potřeby dítěte (integrované dítě, nadané dítě)
- odbornost učitelek – metodická obratnost, systém doplňování v DVVP
- osobní příklad učitelky – autentičnost
- akce školy – spoluúčast rodičů,
- spolupráce se ZŠ a partnery, veřejností – prezentace MŠ

5.2 Formy a metody práce

Formy vzdělávacích činností jsou voleny podle:

- Vztahu k osobnosti dítěte, individuální, párové, skupinové, frontální nebo individuální práce
- Podle charakteru prostředí (ve třídě, na školní zahradě, v okolí školy nebo na jiných místech)

Metody jsou voleny:

- Slovní, monologické, dialogické, názorně demonstrační, praktické, pracovní grafické a činnostní
- Z hlediska aktivity dítěte sdělovací, samostatné, činnostní
- Z hlediska myšlenkových operací – srovnávací a analyticko-syntetické
- Metody motivační, fixační, diagnostické a aplikační
- Rovnoměrně se střídají činnosti spontánní a didakticky zacílené

6. Vzdělávací obsah

Vychází z rámcových cílů – záměrů předškolního vzdělávání a směřuje k utváření základů klíčových kompetencí.

6.1 Rámcové cíle předškolního vzdělávání (formulované jako záměry)

Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznávání

- Rozvíjení tělesného i duševního zdraví dítěte.
- Utváření povědomí o okolním světě, lidech, kulturách a odlišnostech mezi nimi, chápat je tolerovat.
- Podněcování zájmu dětí aktivně poznávat věci a jevy kolem nás.
- Upevňování schopností a dovedností, které dítěti usnadňují proces jeho dalšího rozvoje.
- Systematické rozvíjení řeči dítěte, schopnosti vyjádřit své potřeby, touhy, porozumět se vrstevníky, dospělými.
- Osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Rozvíjení schopností komunikace, spolupráce, spolupodílení se na činnostech, rozhodnout se.
- Vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty.
- Předávání našeho kulturního dědictví v rozsahu dětských schopností a možností.
- Rozvíjet hodnoty soucítění, solidarita se slabšími a ohroženými, péče o druhé a ohled na ně, hodnota nedotknutelnosti lidských práv.
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- Rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb.
- Vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebevědomí.
- Vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (spolupracovat, spoluodpovídat, tolerovat).
- Vést dítě k odpovědnosti, k uvědomění, že může svou životní situaci ovlivňovat, jednat svobodně, ale za svá rozhodnutí a činy také odpovídá.

6.2 Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
- **Kompetence k řešení problémů**

- **Komunikativní kompetence**
- **Sociální a personální kompetence**
- **Činnostní a občanské kompetence**

6.2.1 Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

6.2.2 Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá

elementární matematické souvislosti

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

6.2.3 Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

6.2.4 Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

6.2.5 Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cestu a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. Vzdělávací program

Vzdělávací program je uspořádán do čtyř integrovaných bloků na základě 4 ročních období. Obsah bloků je obecně zpracován a dále konkretizován v třídních plánech a projektech s ohledem na charakter období, tradice, věkového specifika každé třídy, nebo řešení pedagogického problému ve třídě. Program naplňuje osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání. Respektuje věk dětí, jejich zvláštnosti a jedinečnost. Respektuje zásady primární prevence sociálně patologických jevů, environmentálního vzdělávání, seznamuje se zásadami zdravého životního stylu.

Učitelkám je dána možnost pracovat s integrovanými celky opakovaně, postupovat od jednoduššího ke složitějšímu, vracet se, prolínat jednotlivé celky, vzájemně kombinovat, doplňovat, střídat a měnit s ohledem na okamžitou situaci a potřebu.

V posledním roce před nástupem do základního vzdělávání lze prohlubovat a obohacovat již získané vědomosti, dovednosti a návyky. Čím úplnější a dokonalejší bude propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím bude vzdělávání přirozenější, účinnější a hodnotnější.

Obsah vzdělávání je čerpán z pěti oblastí RVP pro děti předškolního věku

- **Dítě a tělo**
- **Dítě a psychika**
- **Dítě a ten druhý**
- **Dítě a společnost**
- **Dítě a svět**

Obsah vzdělávání a časový plán je určen pro děti zpravidla 2,5 - 7 let a jejich věk zvláštnosti fyzické, psychické a sociální vyspělost, tempo a složení třídy a jeho součástí jsou i průběžné vzdělávací cíle doplňující výchovné oblasti – environmentální, rodinná výchova, dopravní výchova s dílčími cíli, pedagog. záměry a nabídkou činností – roční plán MŠ.

Návaznost pedagogických záměrů a dílčích výstupů, směřujícím ke klíčovým kompetencím dětí, zásady pedagog. práce jsou dány orientačním měsíčním plánem tříd. Konkrétní pedagogický záměr a nabídka činností je rozpracována v týdenním plánu tříd – záměry, akce, činnosti, individualizace apod.

7.1 Předpokládané integrované bloky

7.1.1 Zelené jarní probuzení

Charakteristika období v MŠ

- změny v přírodě – probouzení přírody, příchod jara na zahrádky
- změny počasí, klíčení nového života, zvířata – mláďata (domácí, lesní)
- láska ke knihám a literatuře, lidové tradice – vynášení Moreny
- Velikonoce, pozorování práce lidí, řemesla
- rozkvetlé jarní květiny, barevnost, rozpuk stromů – kvetoucí stromy
- zpěv ptáků, hry na jarním slunci, zvuky přírody, voda, les
- drobní živočichové, hmyz
- Tradice různých svátků, např. tradice svátku matek

Příležitosti k učení

Rozšiřování slovní zásoby o nová slova, seznamování s literaturou – moudrosti lidové slovesnosti pranostiky, básně, písně, prohlubování úcty k práci lidí, seznamování s písněmi o jaru, poslech hudby vnímání krásy jara a přírody, poznávání změn počasí, jevů vnímání barevnosti, poznávání svátků, tradic kraje, regionu, prohlubování fyzické schopnosti a pohybové dovednosti, poznávání ročních období, rozšiřování vnímání všemi smysly, rozšiřování poznatků o zvířatech – zvířata a jejich mláďata, ptactvo.

Praktické činnosti

Pozorování – pěstitelské práce klíčení, rychlení, setí, sázení – EVVO činnosti - pracovní pomůcky a nářadí. Pozorování růstu rostlin, potřeb, pozorování živočichů a hmyzu, význam vody, počasí, barvy, literatura, paměť – písně a básně pro programy k svátku matek, pohybové improvizace. Přirozený pohyb ŠZ – rozvoj hrubé motoriky – turistika, výlety, oblast akcí a činností EVVO, tradice v městě.

Příležitosti k hodnotám

Úcta k novému životu, přírodě, práci a lidové slovesnosti, vnímání krásy – probouzející se příroda – život. Vztah a péče člověka o přírodu, život. Láska, radost, emoce. Rozpoznání nebezpečí a ostražka před nebezpečím.

Příležitosti k samostatnosti

Pomáhat při péči o přírodu, rostliny, rozhodovat se o pomoci druhým, pečovat o knihy, podílet se na výrobcích k estetizaci prostředí MŠ, zvládat drobné pracovní úkony, sledovat a plnit samostatné úkoly a pokyny. Aktivita vlastní účasti v činnostech všech

oblastí, komunikace o nových vjemech, poznání, vlastních zkušenostech a zážitcích, společně se domlouvat o činnostech, pracovních postupech a hrách, uplatňovat vlastní tvořivost, fantazii a řešení.

Respektování pravidel činností – výlety, voda, pohyb v přírodě, řešení neobvyklých situací v netradičním prostředí, samostatné plnění úkolů, vyřizování vzkazů hledání vlastních cest řešit a pomáhat, sólový projev, vnímání vlastní jedinečnosti a schopnosti.

7.1.2 Letní radovánky

Charakteristika období v MŠ

- čas letnic – přechod jara v léto letní aktivity – výlety, činnosti s vodou
- dlouhé pobyty na ŠZ a v přírodě – poznávání okolí školy – příroda, naučné stezky, parky, řeky, ZOO – cizokrajná zvířata apod.
- čas oslavy MDD, chystání ukončení školního roku a loučení se školáky, loučení dětí – kamarádské vztahy, opouštění MŠ – vztahy s dospělými MŠ
- cestování – dovolené
- dopravní situace
- setkávání s cizími místy – zeměmi apod.

Příležitosti k učení

Oblast cestování – objevování krás rodného města, okolí, podněcovat zvědavost, systém dopravy, komunikace, poznávání zemí – charakteristika zemí – krásy, kultura, architektura, podnebí, života, různorodosti – řeč, tradice, zvyklosti, nebezpečí, nákupy, chování a pravidla v cizích zemích, ostražka, příroda EVVO – nebezpečí, rostliny, živočichové, pohyb – posilování zdatnosti.

Příležitosti k získávání hodnot

Uvědomit si vztahy s kamarády, dospělými, sebeúctu, ochranu přírody, technické vymoženosti – úcta, lidský potenciál, pracovitosti a myšlení, technický pokrok.

Příležitost k samostatnosti

Orientace v novém prostředí, organizovat, domlouvat se, vymýšlet činnosti a hry v přírodě, ochrana zdraví a péče o ně.

7.1.3 Barevný podzim

Charakteristika období v MŠ

- vzájemné poznávání – vztahy mezi dětmi a dospělými, v prostředí a organizaci MŠ – přijímání zvyklostí řádu MŠ, adaptace dětí na MŠ, jména své i kamarádů, p. učitelek, orientace v prostředí MŠ
- rodina a vztahy ve třídě MŠ, bydliště dětí.
- vzpomínání na prázdniny a dovolenou, ústup léta – změny počasí ústup slunečního svitu, ranní chlad, seznamování s místy kde žijí zvířata
- čas sklizně – zahrady, pole, přírodniny, listnaté stromy – jehličnaté stromy
- změny počasí – vítr, chlad – pouštění draků
- oslava svátků – vlajka, hymna
- pozorování podzimu – barvy podzimu
- ptáci – havrani, podzimní práce člověka – zahrady, pole
- svátek Dušiček.
- rozdíl mezi městem a vesnicí

Příležitosti k učení a poznání

Poznávání prostředí MŠ, rozlišnosti mezi lidmi, dětmi, poznávat svět kolem sebe, orientovat se v prostoru – posilovat komunikaci a řeč, vzájemně si pomáhat, přírodní jevy a zákonitosti – posun času, počasí, příroda apod. rozvíjet vztahy – kamarádství, s učitelkou a ostatními dospělými v MŠ, získávat nové informace o mimořádných situacích – umět vyhledat pomoc dospělých dětí apod., přijímat nový řád života – MŠ, rozvíjet a dávat najevo emoce, nové písně, literární útvary básničky a říkadla k období podzimu – opakování toho, co děti umí po prázdninách.

Poznávání lidské práce – zemědělství, pěstitelství, sadařství – dopravní prostředky, náradí, naslouchat zpěvu, hudbě a vnímat vztahy - národ, symboly, kultura, práce s encyklopediemi, rozlišnosti mezi lidmi, poznávat svět kolem sebe, orientovat se v prostoru- přírodním, rozvíjet řeč, vzájemně si pomáhat, znalosti a rozlišování ovoce a zeleniny- zdraví, poznávat přírodní jevy a zákonitosti - posun času, rozvíjet vztahy – péči o zvířata a přírodu, pracovní činnosti na ŠZ – hrabání listí, materiály a odpady, získávat nové informace o mimořádných situacích - vítr, déšť, rozvíjet a přijímat emoce, představy.

Příležitosti k poznávání hodnot společnosti a života

Sounáležitost – rodina, kamarádství – třídy MŠ, úcta k tradicím - oslava st. svátku Sv. Václav „babí léto“ radovánky – poznávání moudrosti – krása a přírodní jevy „babí léto, pranostiky, zvyky, úctak lidské práci – ochrana a pomoc zvířatům, ochrana svého zdraví, přírody, respekt k životnímu prostředí, respekt k nebezpečným situacím, orientace v neznámém prostoru MŠ, ŠZ apod.

Sounáležitost – národ – vlajka, hymna, rodina, třídy MŠ, úcta k tradicím - oslava st. svátku ČR, podzimní radovánky – draci. Úcta ke stáří, k tradicím-úcta k zemřelým – svátek Dušiček, podzimní radovánky – hry s listím – radost přírodniny, poznávání moudrosti – krása a přírodní jevy podzimu, dary Země, pranostiky, zvyky, úcta k lidské práci – podzimní práce na polích, zahradách.

Příležitost k samostatnosti

Znalost – jmen kamarádů, bydliště – znalosti – volba kamarádů a činností, rozhodování o jednání k sobě sama a druhým, podílet se na činnostech – výrobky, jednání v různých problémových situacích – orientace, pomoc, Bydliště – znalosti – stát, vlajka, hymna, pokusy a experimenty – proudění vzduchu.

Úcta k sobě samému i k názoru a jednání k druhým (seznamování se s novými kamarády, Dušičky), hovořit o svých zážitcích, podílet se na činnostech – nápady zpracování materiálů, výrobky – přírodniny, pokusy a experimenty, hra s barvami, jednání v různých problémových situacích.

7.1.4 Kouzelná paní zima

Charakteristika období v MŠ

- proměny počasí – deště střídají mráz a sníh
- krátké dny a dlouhé večery, rozjímání a přípravy na oslavu slunovratu – tradice Adventu (očekávání – legenda o narození Ježíška) – věnec se svícemi – 4 týdenní očekávání
- tradice Sv. Barbory - rychlení větévek
- Sv. Mikuláš – světec a ochránce dětí – radostné mikulášské nadělování – setkávání s postavami Mikuláše, anděla a čerta
- vánoční tvoření – aranžování – výzdoba MŠ – osvětlení MŠ
- čas vůní ovoce a čajů, slavnostních pokrmů – vaření, pečení
- přípravy drobných dárečků, koledování
- dramatizace legend vánočních, četba vánočních příběhů
- návštěvy koncertů, vánočních výstav a tvořivých dílen
- pozorování tradičních nákupů – vánoční stromek a ryba (kapr)
- pozorování změn zimní přírody v životě lidí i zvířat, pozorování stop ve sněhu, seznamování se zimními sporty – nebezpečím, vnímání zimy všemi smysly
- seznámení s různými druhy a formami pohádek (veršovaná pohádka, bajka) s pohádkami z cizích krajů, poznávání různých druhů maňásků a loutek, rozvíjení představivosti a fantazie při dramatizaci a improvizaci masopustního veselí
- příprava na zápis do ZŠ formou opakování znalostí barev, geometrických tvarů,

pojmu před-za, první poslední, nahoře-dole, vpravo-vlevo, procvičování a poznávání hlásek na začátku a na konci slova, tvorba rýmu a opačných významů slov, tvorba číselných i nečíselných řad, procvičování paměti a logického myšlení a prostorové orientace

- pokračování období zimy, tradic lidových zvyků (masopustu, zabíjačka, plesů a bálů) svátků – Valentýn, Hromnice, seznamování s řemesly
- poznávání lidského těla, podpora zdraví člověka-zdravé jídlo, potravinové řetězce, pozorování, rozšiřování znalostí
- poznávání života zvířat a ptactva v zimě – starost o ně, krmítka

Příležitost k učení

Poznávat tradice svého regionu i ostatních krajů, učit se tancům, pranostikám, říkadlům, pohybovým dovednostem - taneční pohyby a improvizace, poznávat lidské tělo a jeho funkce a potřeby, poznávat lidskou práci, stará i současná řemesla, materiály, zdravý životní styl a návyky, podporovat vlastní vkus, humor, fantazii, spolupracovat na všech úrovních (rytmus, domluva, učit se obdivu k lidské práci, rozšiřovat slovní zásobu, prohlubovat výtvarní schopnosti, vnímat barevnost světa, rozvíjení emocí - radovat se, a těšit se, manuální dovednosti, poznávat sebe sama v nezvyklých situacích, upevňování vztahů, podpora přátelství, vnímat atmosféru – radost, pohoda, emoce, dobro a zlo, snahu o krásné prožitky, nové nápady a tvořivost fantazie, bohatá komunikace, nová slova, situace vybízející k nápadům, řešení, prožitku, rozvoj pohybových dovedností, kultura mluveného a hudebního projevu, společenských pravidel, poznání tradic, nových hudebních útvarů, veřejné vystupování, praktické dovednosti, bezpečí i nebezpečných situací, prosociální chování a postoje, poznávání zvyků, jiných kultur, rozvoj estetického citění.

Příležitosti k poznávání hodnot

Přínos tradic- pranostiky, zvyky, legendy (vodění medvěda a zvyků k bohatosti a moudrosti života – postní doba, spolupráce s druhými, veselost, odpovědnost k povinnostem, péče o zdraví a zdravý životní styl, pozitivní sebepojetí.

Příležitost k samostatnosti

Výběr masky, podíl na přípravě programu – bál – karneval pomoc při výrobě a estetizaci prostředí, péče o vlastní tělo – oblékání, hyg. návyky, volba obdarovaného, výběr kamarádů pro činnosti, rozhodování, vymyslet dárek – zpracovat nápad, materiál, aktivní účast na přípravách Adventu, programu, veřejném vystupování, komunikace o prožitcích, vyjadřování přání, hodnocení.

Vlastní realizace tématu – obecně příprava učitelky

- Výběr a úprava prostředí (volba včetně okolí MŠ a mimo MŠ)
- Volba metod a forem práce učitelky a dětí (psychohygienické podmínky)
- Příprava pomůcek (materiál, didaktické pomůcky, hudba, DVD, PC, apod.)
- Zajímavá tvořivost, výrobky, nové poznatky a slova
- Provedení dětmi (skup. práce, individuální práce aj.)
- Komunikace a prezentace tématu – nástěnky – úkoly apod.
- Zveřejnění básní, písní a jiných (hádky, testy, křížovky, pokusy)
- Prezentace – výstavy práce dětí apod.

Hodnocení tématu a integrovaných bloků – obecně

Písemné zpracování (nebo digitální zpracování v PC):

- Každý den po ukončení činností
- Průběžně po ukončení IB
- Co děti zaujalo, co se naučily
- Co získaly – plánované kompetence
- Jaké činnosti je zaujaly a vedly je k žádoucímu cíli
- Záznam (pozorování učitelky) posunu jednotlivých dětí – nových dovedností – zručnosti, komunikace, řeč, socializace, intelekt, nápady
- Úspěšnost pedagogických záměrů, nabídka činností, organizace a formy metody práce, motivace, autoevaluace učitelek

7.2 Vzdělávací záměry, předpokládané způsobilosti, vzdělávací nabídka

Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
Uvědomění si vlastního těla	Zachovat správné držení těla	Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika aj. sezónní činnosti, míčové hry apod.)
Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různá náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
rozvoj a užívání všech smyslů	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou	zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle	smyslové a psychomotorické hry
	vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	
osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem	hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)	smyslové a psychomotorické hry

<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro podporu zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>	<p>manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním</p>
<p>vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu</p>	<p>zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>	<p>činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.</p>
	<p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p>	<p>jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.</p>

	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí, činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy	příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami	manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
Dítě a jeho psychika		
Jazyk a řeč		
Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
rozvoj řečových	správně vyslovovat, ovládat	artikulační, řečové, sluchové a

<p>schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>	<p>rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv</p>
<p>rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p>	<p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p>	<p>komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv samostatný slovní projev na určité téma poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo přednes, recitace, dramatizace, zpěv grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen prohlížení a „čtení“ knížek hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest</p>
<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) sledovat a vyprávět příběh, pohádku popsat situaci (skutečnou,</p>	<p>samostatný slovní projev na určité téma poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo přednes, recitace, dramatizace, zpěv grafické napodobování symbolů,</p>

	<p>podle obrázku)</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy ,orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p>	<p>tvarů, čísel, písmen</p> <p>prohlížení a „čtení“ knížek</p> <p>hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest</p> <p>činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)</p>
<p>Poznávací schopnosti a funkce, představivost</p> <p>afantazie, myšlenkové operace</p> <p>Dílní vzdělávací cíle</p>	<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Vzdělávací nabídka</p>
<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného ,chybějícího)</p>	<p>přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování</p> <p>záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí</p>

<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje</p>	<p>motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty</p>
		<p>smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.</p>
<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení</p>	<p>námětové hry a činnosti hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)</p>
<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p>	<p>činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)</p>

<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře,</p>	<p>činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti</p>
	<p>uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně orientovat v čase</p>	<p>dějů, příběhů, událostí apod.</p>
<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p>	<p>činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině</p>

Sebepojetí,city a vůle Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	spontánní hra činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je rozhodovat o svých činnostech	činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkolys viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
rozvoj schopnosti sebeovládání	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování	příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání cvičení organizačních dovedností estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p>	<p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>	<p>hry na téma rodiny, přátelství apod.</p> <p>činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních</p> <p>dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)</p> <p>činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní</p> <p>estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)</p>
<p>Dítě a ten druhý</p> <p>Dílčí vzdělávací cíle</p>	<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Vzdělávací nabídka</p>
<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>	<p>běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým</p>

<p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p>	<p>sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách</p>
<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>	<p>společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému aktivity podporující sblížování dětí aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého</p>
<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou spolupracovat s ostatními</p>	<p>činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.</p>
<p>rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních</p>	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>	<p>činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)</p>

rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému	hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. aktivita podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
	dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)	
Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně přisetkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
Dítě a společnost Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít sislovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)	<ul style="list-style-type: none"> – běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování – aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň ohledem na druhé</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě – různorodé společné hry a skupinové aktivity (námetové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a druhých</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností</p>	<ul style="list-style-type: none"> – přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) – tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu – hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

	<p>se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci lidmi, kteří se takto chovají) nálada</p>	
	<p>v různých situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p>	<p>kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě</p> <ul style="list-style-type: none"> – hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p>	<ul style="list-style-type: none"> – receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) – setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě – aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	<ul style="list-style-type: none"> – chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí 	<ul style="list-style-type: none"> – aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání
--	--	--

		příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	<ul style="list-style-type: none"> – zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. – vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) 	<ul style="list-style-type: none"> – hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.) –

<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) – vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet 	<ul style="list-style-type: none"> – aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.) – tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte,
---	---	---

	<p>s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p>	<p>estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu</p> <ul style="list-style-type: none"> – receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) – setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
--	---	---

Dítě a svět Dílčí vzdělávací cíle	Očekávané výstupy	Vzdělávací nabídka
seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)	přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů) sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň
		a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>	<p>poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň</p> <p>a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím</p> <p>hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat</p>
<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p>	<p>praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává</p> <p>přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)</p>

	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně	
osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	všímat si změn a dění v nejbližším okolí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc	práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály asurovinami)
rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádků a škod, upozornit na ně	využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dějstvími srozumitelnými reáliemi o naší republice pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole	využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dějstvími srozumitelnými reáliemi o naší republice pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí,

	<ul style="list-style-type: none"> všímat si změn a dění v nejbližším okolí 	poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet</p> <p>pohoda prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod</p>	<p>ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)</p> <p>smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí</p>

7.3 Vzdělávací oblasti

7.3.1 Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a nervosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

- zachovávat správné držení těla, zvládnout pohybové dovednosti v různém prostředí, srůzným náčiním v různém období (sezónní, počasí)
- běhat, skákat, obounož, na jedné noze, chodit po špičkách
- zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku
- zpřesňovat koordinaci ruky a oka – zvládat činnosti s nástroji, věcmi a pomůckami denní potřeby, hudebními i výtvarnými, grafickými pomůckami – zacházet s materiály
- zvládnou a zdokonalovat sebeobsluhu, hygienické návyky, zdravotně preventivní návyky
- napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ukládat do podvědomí správný způsob výživy a přístupu ke zdraví
- umět se orientovat se v ochraně svého bezpečí, přivolání pomoci, péči o zdraví.

Motorika

- Koordinace ruka-oko, lateralita, vizuomotorika
- Upřednostňování pravé, či levé ruky, či nevyhraněná lateralita
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- Pracovat se stavebnicemi, skládkami mozaikou, hlinou, modelovací hmotou

Sebeobsluha

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Zdraví, bezpečí

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů

a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“:

- *Jazyk a řeč;*
 - *Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace;*
 - *Sebepojetí, city a vůle.*
- **Jazyk a řeč**
- správně vyslovovat, vyjadřovat svoje myšlenky, pocity, formulovat věty
 - vést rozhovor a porozumět obsahu, umět se zeptat
 - porozumět slyšenému, aktivně užívat slovní zásobu a nová slova
 - zvládnout z paměti krátké texty mít oblibu učit se nové písně, básničky a říkadla k danému období, literární útvary, mít přiměřeně bohatou slovní zásobu
 - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
 - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
 - sledovat a vyprávět příběh, pohádku, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, používat jednoduchá souvětí
 - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
 - chápat slovní vtip a humor
 - chápat pravidla konverzace, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, naslouchat druhým, sledovat řečníka obsah, zformulovat otázku, odpovědět na otázku
 - sluchově rozlišovat počáteční a koncové slabiky, pracovat se slovy (synonyma, homonyma, antonyma) poznávat číslice a písmena, piktogramy, symboly, dopravní značky apod. pokoušet se o napsání svého jména, přepis textu apod.
 - pokoušet se o vyprávění – příběh, zážitek, situace, pohádka
 - porozumět vtipu a humoru
 - mít zájem knihy, sledovat text zleva doprava
 - poznat napsané své jméno
 - pokoušet se o komunikaci s telefonem, PC apod.

- **Poznávací schopnosti, funkce, představivost, fantazie a myšlenkové operace**

Vnímání:

zrakové vnímání, zraková analýza a syntéza, vnímání prostoru, vnímání času
sluchová paměť, sluchová analýza a syntéza, vnímání rytmu, prostorové vnímání, vnímání času

- zaregistrovat změny ve svém okolí (ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- vnímat barvy, vyhledávat shody, odlišnosti, základní barvy, barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality – lesk, mat,
- sledovat obrázek mezi ostatními liniemi
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit základní geometrické tvary předmětů
- složit puzzle, hrát pexeso, domino
- rozlišit známé chutě a vůně (sladké, slané, koření)
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu

Pozornost, soustředěnost, paměť:

- umět se soustředit, udržet pozornost (poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru, neodbíhat od činnosti, dokončit práci)
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- vědomě užívat všechny smysly, všímat si nového – postřehy
- přemýšlet a sdělovat jednoduché úvahy, odhalovat znaky, vlastnosti rozdíly předmětů a jevů
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů (sklo, papír, kov, dřevo), událostí (kroky, dveře, vítr, déšť, zvonek), melodie (hudební nástroje), pořadí cviků nebo úkonů

Tvořivost, vynalézavost fantazie:

- vyjadřovat svou tvořivost – konstruktivní, hudební, výtvarnou pohybovou i dramatickou
- naslouchat, kreativně myslet a překládat nápady
- rozvíjet hru o svou představivost, vyjadřovat fantazijní představy
- vyjádřit vlastní pohybové představy při hudbě, příběhu, vymýšlet krátké dramatické scénky
- tvořivě využívat různý materiál

- různě mísit barvy, zapouštět, koláž
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- pokusy

Rozlišování znaků, symbolů, grafické vyjadřování:

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, pod, za, vedle, u, mezi ap. časové představy – ráno, poledne, večer, dnes, zítra, týden měsíc rok, roční období a jejich názvy, orientace v prostoru a čase
- zvládat a učit se správně zařazovat pokyny a úkoly postupovat podle instrukcí
- rozlišit některé jednoduché obrázky – symboly, piktogramy, umět je používat
- rozpoznat některé grafické znaky (dopravní značky, číslice, písmena)
- poznat své jméno napsané, příp. se podepsat tiskacím jménem či svou značkou
- napodobit některá písmena
- napodobit základní geometrické tvary a znaky (svislá a vodorovná čára, vlnovka, kruh, čtverec aj.)

Časoprostorová orientace:

- rozlišovat roční období i jejich typické znaky
- orientovat se v řadě (první poslední)
- orientovat se v prostoru (slovní pokyn)
- orientovat se v časových údajích (ráno, poledne, večer, dopoledne, noc, den, dnes, včera, zítra)
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, pod, za, vedle, u, mezi ap. časové představy – ráno, poledne, večer, dnes, zítra, týden měsíc rok, roční období a jejich názvy, orientace v prostoru a čase

Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace:

- rozpoznat geometrické tvary (čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník)
- rozumět a umět používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší - menší, krátký
- dlouhý...)
- rozumět a umět používat základní pojmy označující hmotnost (lehký - těžší, lehčí - těžší...)
- porovnat a uspořádat předměty dle dohodnutého pravidla (od nejmenšího k největšímu...)
- poznat co do skupiny nepatří, třídit předměty minimálně podle jednoho kritéria (barva,

tvar,

- velikost...)
- podle více kritérií
- orientovat se v číselné řadě od 1-10, vyjmenovat, porovnat, chápat číslo jako počet prvků
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společně i rozlišné (ovoce – zelenina, dřevo
- kov, hračky, nábytek, dopravní prostředky)
- řešit jednoduché labyrinty, hádanky, rébusy

Řešení problémů, učení:

- jednoduchý problém vyřešit samostatně, ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení
- samostatně se rozhodnout
- nebát se experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus-omyl
- přicházet s vlastními nápady, přemýšlet nahlas
- odlišit hru od povinnosti
- projevovat zájem o knihy, atlasy, encyklopedie, vyhledávat v knihách

○ **Sebepojetí a city, vůle:**

- umět se odloučit od rodičů a blízkých
- umět se rozhodnout, ovládat své chování a přizpůsobit se, přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života
- umět říci “ne” pokud to situace vyžaduje (ohrožující a nebezpečné situace)
- zvládat neúspěch a poznávat své slabé a silné stránky
- umět prožívat radost, a tlumit zlost, vztek, pochopit pravidla, umět zorganizovat (hra apod.)
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky a rozlišovat citové projevy
- být citlivý k živým bytostem, přírodě i k věcem
- vyjadřovat slovně, výtvarně, hudebně, dramaticky i pohybově své prožitky
- projevovat empatii, akceptovat

Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- umět navazovat kontakty a dětmi i dospělými
- porozumět emocím, náladám svým i druhých, umět odmítnout komunikaci
- vnímat odlišnosti a různé hodnoty – každý je jiný
- uplatňovat své potřeby, přání a práva
- umět spolupracovat, přijímat dohodnutá pravidla, umět se dělit a respektovat potřeby druhých (ohleduplnost a pomoc slabším)
- umět nabídnout pomoc, a požádat po pomoc, bránit se násilí, ponižování

Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- uplatňovat návyky společenského chování (zdravit, poděkovat poprosit, vyslechnout, uposlechnout aj.)
- pochopit společenství „kam patřím“ (rodina, třída, skupina apod.)
- respektovat rozdílnosti (schopnosti, dovednosti a umět se začlenit)
- zvládnout prostředí školy – požadavky, porozumět pravidlům tohoto života a umět se domluvit, mít představu o společenských normách (rodina, škola, veřejnost)
- dodržovat spravedlivé chování a fair hru
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu)
- chovat se šetrně k pomůckám, hračkám, věcem
- zachycovat vše umělecké a kulturní a také se tak vyjadřovat (hudbou, pohybem- umět zacházet s jednoduchými hud. nástroji- sledovat a rozlišovat rytmus)
- sounáležitost - národ- vlajka, hymna, rodina, třídy MŠ, úcta k tradicím - oslava st. svátku ČR, všimnout si kulturních památek kolem sebe
- poznávání moudrosti - krása a přírodní jevy roční období, pranostiky, zvyky, úcta k lidské práci – sklizně, úcta k přírodě a životnímu prostředí
- zachycovat skutečnosti technikami – kresba, modelování, tvorba z papíru, a materiálu, přírodnin
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně

pohybovou činností

Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

- orientace v prostředí (bydliště, škola, blízké okolí)
- zvládat praktické činnosti a bezpečné chování (ulice, hřiště lékař, obchod apod.)
- umět své poznatky převádět do praxe a situací – nebezpečí, obrátit se o pomoc
- mít podvědomí o společenském, věcném, přírodním, kulturním, technickém prostředí
- vnímat řád světa – příroda, lidí, mít podvědomí o existenci jiných národů, planet kultur a zemí)
- chápat změnu jako přirozenost (vše se vyvíjí, mění, pohybuje, proměňuje)
- mít podvědomí o životním prostředí – vlivy na zdraví, a život
- umět přemýšlet a vnímat důležitost péče o život. prostředí (odpad, příroda, živočichy)
- všímat si změn a dění
- chránit přírodu a živé tvory

8. Evaluační systém mateřské školy

Evaulace v MŠ

Na úrovni školy:

- Hodnocení ŠVP a TVP
- Vzdělávací nabídka, aktivity školy
- Vývoj dítěte, výsledky vzdělávání
- Hodnocení věcných podmínek
- Pedagogický styl, klima školy
- Hodnocení pedagogů na základě autoevaluace
- Kontrola práce personálu
- Hodnocení spolupráce s ostatními subjekty

Vnější evaluace:

- Názory rodičů
- Názory vedení a pedagogů školy
- Pedagogicko – psychologická poradna
- Logopedická poradna
- Zřizovatel

- Krajský úřad
- Česká školní inspekce
- Hygienická stanice
- Další veřejnost

Na úrovni třídy:

- Diagnostika třídy
- Diagnostika dítěte
- Hodnocení TVP
- Sebereflexe učitelky

Cíl: na základě pravidelného vyhodnocování a evaluace školy stále pracovat, zkvalitňovat vzdělání naší školy a to na úrovni:

- kvalita podmínek a organizace školy
- naplňování cílů ŠVP
- řízení a komunikace na škole
- personálního a ekonomického zabezpečení školy
- způsob zpracování a realizace integrovaných bloků
- DVVP a sebezvzdělávání
- veřejné prezentace

8.1 Oblasti evaluace ředitelky

Porovnání RVP PV – ŠVP MŠ a TVP – učitelek tříd

- Naplňování cílů (schopnosti učit se, získávat životní hodnoty, samostatné jednání a vystupování – výstupní kompetence).
- Naplňování koncepčního záměru školy (např. poslání, filosofie, cíle).
- Využívání všech dostupných podmínek MŠ (nabídka lokality - okolí a město, vybavenost MŠ, schopnosti zaměstnanců, potenciál partnerů (zákoných zástupců, ZŠ a odborníků)
- Podpora integrace a individualizace vzdělávání (provázanost integrovaných bloků, projektů, návaznost témat, nabídka činností a příležitostí, posuny a výstupy ve ŠVP)
- Způsob zpracování ŠVP – srozumitelnost všech dokumentů souvisejících se ŠVP
- Otevřenost a funkčnost ŠVP (vyhodnocování a průběžné doplňování změn ŠVP, jak pomáhánastavovat program tříd - TVP , jak zve ke spolupráci a rozvoji školy – zřizovatel, odborníci, partneři MŠ,zákonní zástupci apod.)

Podmínky vzdělávání a organizace MŠ – provoz

- řídicí práci školy - personální a ekonomické podmínky, dokumentace školy, komunikační systém školy
- ŠVP a TVP MŠ - naplňování cílů, vzdělávací proces MŠ - zpracování a realizace integrovaných bloků, projektů, rozvoj a pokroky dětí, doplňující vzdělávací programy a aktivity
- hospitace, kontrolní činnost, konzultace
- spolupráce školy (KÚ, odborníci a partneři MŠ)
- veřejnou prezentaci školy

8.2 Oblasti evaluace učitelky

Učitelka hodnotí a evaluuje svou pedagogickou práci na úrovni

- podmínek pro vzdělávání, organizaci
- analýza třídní a školní dokumentace
- analýza plánování témat, IB, projektování, programů a činností – fotodokumentace akce MŠ a třídy apod.
- doplňující vzdělávací programy, aktivity
- monitoring – pozorování reakcí dětí, pokroky dětí, názory dětí
- diagnostiky – porovnávání výsledků dětí s plánovanými cíli – dle věkového složení třídy (portfólia dětí)
- veřejná prezentace
- sebereflexe – sebevzdělávání, portfólio učitelky

Metody:

- pozorování dítěte, skupiny
- rozhovory s dětmi, konzultace rodiči, odborníky
- analýza portfolia dětí, jazykového projevu a her
- aktivity ŘČ – fotodokumentace
- záznamy rodičů – akce třídy apod.

Oblasti, systém evaluace a hodnocení – ostatní zaměstnanci MŠ

Provoz a organizace

Věcné podmínky

- údržba prostředí – hygiena,
- bezpečnost, opravy,
- estetika – dodržování platných norem
- údržba zahrady – bezpečnost, čistota, sezónní práce,
- prezentace a dobré jméno MŠ

ŠVP – TVP

- schopnost flexibility – změny potřeb dětí a MŠ
- pomoc při organizaci akcí MŠ a zájmových aktivit
- vstřícnost a ochota, porozumění při kontaktu s dětmi, rodiči – prezentace MŠ
- vlastní vzor chování – příklad dětem

Komunikace

- schopnosti řešení problémů na pracovišti
- informovanost, systém plnění termínů

Řízení

- dodržování organizace MŠ (Řády MŠ)
- BOZP PO
- kontrolní systém – kvalita práce

Výdej stravy

- dodržování řádu VS /teplota jídla, množství, tekutiny, kultura stolování a výdeje/

Metody hodnocení:

- kontrolní systém MŠ – ředitelka, porady vedení MŠ
- výsledky kontrol – nadřízených orgánů – KHS, BOZP PO, ÚP
- konzultace – provozní chvílky a porady
- uplatňování společenských pravidel mezi zaměstnanci

Formy

- ústní konzultace
- porady

Evaluace – podmínek vzdělávání

1. Evaluace personálních podmínek	
Cíl:	Zhodnotit personální podmínky, kvalifikovanost pedagog. týmu, DVPP ve vztahu k ŠVP, normativní počty zaměstnanců, efektivita
Nástroje:	Průběžné vzdělávání zaměstnanců, školení, kontrolní činnost, pedagogické a provozní porady
Kdo:	Ředitelka, zástupkyně, vedoucí ŠJ – dle stanovených kompetencí
Kdy:	2x ročně - pololetně

2. Evaluace materiálních podmínek	
Cíl:	Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP – budova, technický stav, vybavení tříd /nábytek, pomůcky, hračky, zahrada, ŠJ – vybavení soulad s legislativou
Nástroje:	Záznamy z kontrolní činnosti, záznamy z pedagogických a provozních porad

Kdo:	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti
Kdy:	2x ročně - pololetně

3. Evaluace ekonomických podmínek	
Cíl:	Sledování čerpání mzdových prostředků, účelnost, efektivnost hospodaření, rozbor čerpání příspěvků obce, čtvrtletní uzávěrky, pololetní, roční
Nástroje:	Tabulky, zprávy + rozbor, konzultace, provozní a pedagogické porady
Kdo:	Účetní, ředitelka, zástupce, vedoucí ŠJ – dle stanovených kompetencí
Kdy:	Každý měsíc

Evaluace spolupráce

1. Evaluace spolupráce s rodinou	
Cíl:	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce v této oblasti
Nástroje:	Fotodokumentace, rozhovory s rodiči, pedagogické rady
Kdo:	Učitelky, zástupce, ředitelka, rodiče
Kdy:	2 x ročně

2. Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností	
Cíl:	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod
Nástroje:	Fotodokumentace, záznamy, Rada města, články do tisku, vývěsní skříňky
Kdo:	Učitelky, zástupce, ředitelka – dle stanovených povinností
Kdy:	2 x ročně

Zpracovala:

Sylvie Hrbáčová, ředitelka školy

Bc. Martina Stoklasová, učitelka

V Ostravě-Plesné dne 20.8.2021

Změny v ŠVP vycházejí z předchozích porad a připomínek učitelů.